

היבטים לשוניים בפרשת פינחס עז

דקדוקי קריאה בפרשת פינחס ובהפטרה ובראשון של מטות

כה יא **בְּקִנְיָאֵו**: הנר"ן רפויה בשוא נח, עם זאת יש להשמיע האל"ף, לא – בְּקִנְיָו. וכן **בְּקִנְיָתִי**: ולא – בְּקִינְתִּי

כה יב **שָׁלוֹם**: בחלק מספרי התורה הוא"ו של 'שלום' קטועה

כה יג **וְהִי־תָה לָו**: טעם נסוג אחר לה"א הראשונה ודגש חזק בלמ"ד מדין אתי מרחיק, עם זאת היר"ד בשוא נע. **לְאֱלֹהֵיו**: האל"ף כלל אינה נשמעת

כה טו **כְּזִבִּי**: הכ"ף בקמץ קטן והבי"ת דגושה; **רֹאשׁ אֲמוֹת בֵּית-אֲב בְּמִדִּין הוּא**: אין להתעכב על **אֲב**, ויש להאיץ מעט את קריאת התיבה **בְּמִדִּין** להסמיכה לתיבה שלפניה שהרי הטפחא היא כאן המפסיק העיקרי

כה יח **כִּי צָרִים**: תיבת **כִּי** במונח ואיננה מוקפת לזו שלאחריה. **הַמָּכָה** בטעם מרכא, **בַּיּוֹם-הַמִּגֵּפָה** הבי"ת רפה. **עַל-דִּבְר־פְּעֹר**: גם כאן וגם בהמשך הפסוק **דִּבְר־** במקף ולא במונח כו ג **בְּעֶרְבָת**: געיה בעי"ן והר"ש בשווא נח

כו ו **הָרְאוּבֵנִי**: האל"ף כלל אינה נשמעת, כאילו כתוב 'הרובני'¹

כו ט **קְרִיאֵי הָעֵדָה**: כאן הכתיב הוא **קְרֹאֵי** והקרי **קְרִיאֵי**, בתחילת הספר – הפוך! **בַּעֲדַת-קָרַח**: העמדה קלה בבי"ת למנוע הבלעת העי"ן החטופה, בדומה גם בהמשך פס' י **בְּאֶכֶל**

כו יד **שָׁנִים וְעֶשְׂרִים אָלֶף**: יש להאיץ את קריאת תיבת **אָלֶף** להסמיכה לתיבה שלפניה שלא יישמע 'שנים ועשרים, אלף ומאתים'. **22,200** ולא **1,222** נכון הדבר גם בהמשך הפרק

כו טז **לְאֶזְנִי**: האל"ף בקמץ קטן

כו יז **לְאֶרְוֹד**: הלמ"ד פתוחה

כו כ **לְשָׁלָה**: במלרע

כו כג **לְפָנָה** במדויקים: הוי"ו רפה ללא דגש

כו לג **לֹא-הָיָו לָו**: טעם נסוג אחר לה"א **מַחֲלָה**: החי"ת בשוא נח ולא בחטף

כו מה **לְחֹבֶר**: החית בסגול ולא בצירי

כו נג **לְאֵלָה**: למ"ד קמוצה

כו נד **וְלַמַּעֲט**: המ"ם בשווא נח

כו נט **יְלֵדָה**: יש להיזהר לא להניח את השווא שבלמ"ד, אחרת משנה משמעות. ובמיוחד לקוראים קמץ כפתח.

כו סב **הַתַּפְקָדוֹ**: ה"א בקמץ קטן תי"ו בשוא נח; פ"א בקמץ רחב, והקו"ף בשווא נע

כו סד **לֹא-הָיָה אִישׁ**: טעם נסוג אחר לה"א הראשונה

כז ג **בַּעֲדַת-קָרַח**: העמדה קלה בבי"ת למנוע הבלעת העי"ן החטופה. **לֹא-הָיָו לָו**: טעם נסוג אחר לה"א

¹ בחומשים סימנו געיא ברי"ש (עקב ריחוקה מהטעם) שעלולה להטעות לשוא, בעיקר מי שרגיל לקרוא כך.

כז יג וְרֵאִיתָהּ אֹתָהּ: הַטַּעַם לֹא עָבַר לַתִּיּוֹן². וְנֶאֱסַפְתָּ מִלִּרְעָה, הַטַּעַם בְּתִיּוֹן
מקומות נוספים (בפרק זה) שו"ו ההיפוך לעתיד הפכה למלרע: וְסִמְכָתָּ וְהַעֲמַדְתָּ וְצוּרָתָהּ
וְנִתְּתָהּ

כז יח רַעָה: אי הקפדה על קריאת העי"ן כהלכה עלולה לגרור אחריה שינוי משמעות
כז כא וְשֹׁאֵל לוֹ: טַעַם נְסוּג אַחֲרָיו לְשׁוֹן

כח ד הַכֶּבֶשׂ אֶחָד: תיבה אֶחָד ללא ה"א הידיעה³

כח כד כֶּאֱלֹהִים: בלא מעט קהילות קיים מנהג מיותר לפיו הקהל מלווה את בעל הקריאה בזמן
שהוא קורא תיבה זו⁴ במקרה כזה ועל מנת לתת לאנשים לשמוע את הקורא, כדאי להמתין מעט
לפני קריאתה

כח כו בְּהַקְרִיבְכֶם: אזלא-גרש באותה תיבה, גם הבי"ת השנייה בשווא נע. בְּשִׁבְעַתִּיכֶם: הטעמה
משנית בעי"ן, מאיילא, צורתו כמו הטפחא. מְקַרְא-קִדְשׁ: יש געיא (מתג) במ"ם, עם זאת השוא
בכו"ף נח. כן הדבר גם בהמשך.

כט א כט ז וּבְעֶשְׂרֵי: העמדה קלה בבי"ת להדגשת הסגול המורה על מיועד
כ-לה: יש לשים לב להבדלים הדקים בין המקראות, פעמים עם וא"ו החיבור ופעמים ללא (לה)
בְּיוֹם הַשְּׁמִינִי, מִנְחָתָהּ, מִנְחָתָם, לפעמים בלשון יחיד ולפעמים בלשון רבים (לג) בְּמִסְפָּרָם
(כְּמִשְׁפָּטָם)

הפסרת פינחס, ירמיהו א; ב א-ג:

א א יִרְמְיָהוּ: המ"ם בשווא נע למרות מה שנהוג בקרב רוב האנשים לקרא שם חירק

א ב לְמַלְכוֹ: המ"ם בקמץ קטן

א ג בֶּן-יִאֲשִׁיָּהוּ: השי"ן בחירק חסר והי"ד דגושה וקמוצה, נכון הדבר גם לגבי צִדְקִיָּהוּ

א ה אֶצְרָךְ: הצד"י בקמץ קטן, והשוא ברי"ש נח

א ט וַיָּנֶע: במלרע, הי"ד בפתח לא בחירק

א י לְנִתּוֹשׁ וּלְנִתּוּץ: בשתי המילים הת"ו רפויה. וְלֹהֲאֲבִיד: הלמ"ד בשווא נח ויש להעמיד קלות
את קריאת הה"א למנוע הבלעת האל"ף החטופה: ול-ה-אביד

א טו הַנְּגִי: השוא הוא נח, על אף הקושי. וְעַל כָּל-עָרֵי יְהוּדָה: טַעַם טפחא בתיבת וְעַל

א טז לְאֱלֹהִים: יש לקרוא ללא אל"ף גִּלְהִים

א יז תִּאֲזָר: האל"ף בשווא נח. אֶצְנֶךָ: כ"ף סופית מודגשת

א יט וְלֹא-יֻכְּלוּ לָךְ: טַעַם נְסוּג אַחֲרָיו לְיִד וְהַכ"ף אַחֲרֵיהּ בשווא נע

ב ב וְקָרָאתָ: במלעיל

ב ג יִשְׂרָאֵל לָהּ: להזהר מהבלעת למ"ד (רווח בין הדבקים), האל"ף של שם ה' אינה נשמעת.

יְאֻשְׁמוֹ: האל"ף בשווא נח

² כך הוא בד"כ בל"ה בנין קל

³ בפרשת תצוה יש שינויים אחדים וכדאי לשים לב

⁴ אולי כי פסוק זה נקרא במפטיר ימים טובים של פסח ובחול המועד פסח...

ראשון של מטות

יש לשים לב ולהקפיד על המפיקים המופיעים לעתים קרובות בקריאה זו ולא להיכשל, לדוגמא, בין 'אשה' ל'אישה':

ל ג אֶזְרָא-הַשֹּׁבַע: במלעיל לְאֶסֶר אל"ף בשוא נח, אינה נחה ואינה בחטף

ל ה כָּל-נְדָרֶיהָ: כבר שמעתי קוראים 'המקפידים' לבטא יו"ד אחר הרי"ש, מנהג פסול מיסודו

שאין לו על מה להישען. כמובן שנכון הדבר גם לגבי וְאֶסְרֶיהָ

ל ו שְׁמַעוּ: השי"ן בקמץ קטן. וְה': אין להשמיע את האל"ף של תחילת שם ה', לקרא כאילו כתוב

'ודוני'. יִסְלַח-לָהּ: געיה ביו"ד, עם זאת הסמ"ך בשוא נח

ל י וְנָדָר הנו"ן בצירי

ל יג וְלֶאֱסֶר: הלמ"ד בשווא נח

ל יד כָּל-נְדָר הנו"ן בצירי. לְעֵנֶת: הנו"ן בדגש חזק, לשון ענוי הנפש

כז ז כֵּן בָּנוּת צִלְפָּחָד דְּבָרָתָהּ נָתַן תֵּתֵן לָהֶם אֶחָת נַחֲלָה בְּתוֹךְ אֶתִּי אֲבִיהֶם

כלי יקר: להן מבעי ליה למימר, וכן בתוך אחי אביהם אביהן מבעי ליה למימר, כמו שנאמר בסמוך והעברת את נחלת אביהן להן. וזה לפי שבענין הירושה אם אין לו בן הרי הם עומדים במקום זכרים לכל דבר. על כן אמר נתן תתן להם כמדבר לזכרים להורות שהם כזכרים לכל דבר ירושה. אבל אחר כך שאמר והעברת המורה על לשון עברה, או לשון העברת נחלה משבט לשבט מצד שהן נקבות על כן אמר כמדבר לנקבות והעברת נחלת אביהן להן: ע"כ כלי יקר. בדומה לזה דייק וַתֵּתֵן לָהֶם (שמות טו, כא).

הקושיא מעיקרה אינה נכונה. מצאנו במקומות רבים שימוש במ"ם לנקבות, אם מצד חילופי מ-נ, אם מצד שהמקרא אינו מקפיד. בגליון רות סח הובא שיר מאת ראב"ע המציין כמה וכמה מקומות במקרא של שימוש מ לנקבות רבות.

הנוסח ומקורותיו

המקורות שעל פי קבע ר"מ ברויאר ז"ל את נוסח המקרא עבור דעת מקרא ובהמשך, תנ"ך מוסד הרב קוק חורב וירושלים.

כה יא בָּרָא: לֵשׁ. בָּרָא: ש שאלת הגעיא עם המקף.

כה יב שְׁלוֹם²⁶: או"ת. שְׁלוֹם: ד. שְׁלוֹם: מ"ש. שְׁלוֹם: לֵשׁ הערה 26

תיבה זו מובאת ברשימת האותיות הקטנות של או"א 84, מ"ג"ד ר' א, מ"ס"ד א 2, אך לא ברשימת האותיות הקטנות של 7. אולם לרעת מ"ש אין היא כשאר אותיות קטנות (שהן קטנות לגמרי, בראשיתן וברגליהן), אלא היא גדולה כאות רגילה ורק רגלה קצרה; ולפיכך היא קרדיה בתלמוד י' קטעא' (קידושין סו, ע"ב). גם לרעת או"ת זו היא ו רגילה, אלא שהיא קטועה באמצע רגלה; ונמצא, שחלקה העליון הוא כעין י רגילה, והיא מקבלת צורת ו רק על ידי צירוף שני חלקיה. ב"ד זו היא ו זעירא כשאר אותיות קטנות.

ר' עקיבא איגר בתשובותיו סימן עה מזכיר רק את שתי השיטות האחרונות (של ד ושל או"ת); והוא הורה לקיים את שתיהן; הוה אומר: לכתוב ו זעירא, להניח רווח מועט ולהוסיף קו קטן. פשרה דומה יכולה להיעשות גם בין מ"ש לאו"ת: לכתוב ו רגילה שרגלה קצרה, להניח

רווח מועט ולהוסיף קו קטן.

מאורות נתן עדות על כא"צ שלים קטעא איך צורתו [תשובה]: לא נמצא בה שום שוני משאר ווי

מנחת-שי: בדפוס בנוסח התורה **שְׁלֹם: את בריתי שְׁלֹם:** ^ח במקרא גדולה וי"ו זו קטנה, ובגליון כתו' וי"ו זוטא והיא חד מאלפ"א בית"א דאותיות קטנות, ע"כ. וכן היא כתובה בריש ^ט מסרה רבתא שבדפוס. גם במסורת כ"י ריש פ' חיי שרה ראיתה נמנית עם אותיות קטנות, אך לא מצאתי כן בספר"י אחר"י כ"י ומסורותיהם, רק מסרו כאן ל' וי"ו קטיעא, ע"כ. וחכי אמר"י בפ"ג דקדושין, בעל מוזם דעבודתו פסולה מ"ל, אמר רב יהודה אמי שמואל דאמי קרא לכן אמור הנני נותן לו את בריתי שלו, כשהוא שלם, ולא כשהוא חס', והא שלום כתיב, אמר רב נחמן, וי"ו דשלום קטיעא היא, ע"כ. פ"י לא קטנה כשאר אותיות קטנות שבתורה, רק גדולה כשאר אותיות אלא שרגלה קצר כזה, **שְׁלֹם**, וכן שמעתי בשם הריטב"א ז"ל. ואפשר שזו היא ג"כ כוונת ^א הרמ"ה ז"ל שכתב כמאן דקטעוה בפלגיה, ^ב כמ"ש בריש פ' וישב. גם ר' אליה המדקדק במאמ' ט' ^ג ממסורת המסורת פ"י קצוצה מעט מלמטה. ובעל א"ת ראה תמונה אחרת לנגד עיניו בספר מוגה כזו, **שְׁלֹם**, דהיינו שחתכוה לשנים, ועדיין שני החצאי שם, ונת"ש ב' לפרש כן לשון וי"ו קטיעא דגמרינן, ופ"י הרמ"ה ז"ל. והביא ג"כ לשון אחר ^ד מהריטב"א ז"ל, נראה כמסכים לדעתו, וזהו, וא"ו דשלו' קטיעא היא, נר' פירוש שכתוב בנתיב, דאי לא היל"ל זעירתא היא, ונפקא מינה לס"ת, ויש להגיה כל הספר"י שכתו' כדרכו, עכ"ל. ובאמת שכן ראיתי גם אני בס"ת קדמון מספרד כצורה השנית, אבל בכמה ס"ת אחר"י כתובה כצורה הראשונה. ואף פ"י הריטב"א ז"ל דסליקנא מיניה אפשר שיוזבן כן. >ועיין בספר ^{טו} פענח רזא. <[שלום].

בגליון פינחס סז הובאו דברי האנציקלופדיה התלמודית, הם מובאים כאן שוב כרך יא טור שצו קטועים – ו של שלום בכתוב הנני נותן לו את בריתי שלום, אמר רב נחמן קטועה היא ⁶⁹, כמי שקטעוהו באמצעו ⁷⁰. ונחלקו בצורתה, וכן אם הלכה כרב נחמן: יש שכתבו שהיו של שלום היא מן האותיות הקטנות ⁷¹, ויש שכתבו שאינה כשאר אותיות הקטנות שבתורה, אלא גדולה כשאר אותיות, אבל רגלה קצרה וקצוצה מעט מלמטה ⁷², ולשון קטועה שאמרו הוא שנתקצרה וכאילו נקטעה, כמו הקיטע יוצא בקב שלו ⁷³, שנקרא קיטע על שם שרגלו האחת קצרה מרגלו האחרת, וכיוצא במקומות אחרים הלשון קטוע ⁷⁴, אבל לא תהא קטנה כמו אות יוד, אלא קצרה משאר ווין, אבל מכל מקום יש בו כדי שיעור ויו קטנה, ואף אלה שכתבו שהיא כצורת יוד ונקרא שלים ⁷⁵ אין כוונתם כיוד ממש אלא הויו

^ח במקרא גדולה: מ"ק – ד על אתר.

^ט מסרה רבתא: מ"ס – ד א 2.

^י בפ"ג דקדושין: סז ע"ב.

^א הרמ"ה: של"ם.

^ב כמ"ש: מ"ש בר' לז ד (לשל"ם).

^ג ממסורת המסורת: לוחות שניים, מאמר ט, עמ' 231.

^ד מהריטב"א: חידושי הריטב"א לקידושין סז ע"ב, ד"ה וא"א דשלום (מהד' מוסד הרב קוק, עמ' תשיז).

^{טו} פענח רזא: עמ' תסח (על פסוקו).

⁶⁹ קדושין סז ב.

⁷⁰ הרמ"ה הביאו במנחת שי במדבר שם.

⁷¹ מדרש ר' עקיבא בס' בתי מדרשות עמ' תעט; מאירי קרית ספר שם בשם יש מוסיפין לאותיות הקטנות; מסורה גדולה, ועי' מנחת שי שם; רבנו בחיי פינחס שם בשם המסורת ו דשלום זעירא.

⁷² מנחת שי שם בשם הריטב"א ובשם מסורת המסורת לר' אליהו המדקדק, וכ"כ בשו"ת בתי כהונה ח"ב סי' כ וכא עי"ש בארוכה, ובשו"ת רעק"א סי' עה, ופירשו כן גם ברבנו בחיי לעיל זעירא שר"ל קצרה, וכן פירשו בכוונת מהר"ק שורש סט שכ' ובציר ליה שעוריה.

⁷³ שבת סה ב.

⁷⁴ בתי כהונה ושו"ת רעק"א שם, וכן הביאו מעשרה מאמרות מאמר אם כל חי ח"ב סי' לד' שכ' קטיעא מרגלו האחת לא מופסק באמצע כו'.

⁷⁵ עי' מהרש"א קדושין שם ובעל הטורים פינחס שם ועשרה מאמרות שם.

קצרה ודומה קצת ליוֹד⁷⁶. ויש שכתבו שצורתה כמו י ממש⁷⁷. ויש סוברים שויו קטועה אינה ו קטנה, אלא כרותה בינתיים, והיינו פסוקה באמצע⁷⁸, ומפרשים כן אף אותה שכתבו ראשונים שהיא כמי שקטוע באמצעו⁷⁹, אלא שמהם שכתבו שחלקה העליון הוא כמו יוד ובהצטרף חלק התחתון יהיה ו⁸⁰, ויש שהוסיפו שצריך לחתכה באלכסון⁸¹, ומהם שכתבו שאם הוא מופסק באמצע ובחלק העליון אין כשיעור ו הרי זה הפסד האות ועל ידי צירוף לא נקראת ו, אלא שלמעלה צריך להיות [טור שצח] שיעור ו ולמטה עוד קו או נקודה⁸². להלכה יש סוברים שאין לכתוב כלל ו קטועה, שלא אמרו כן אלא לדעת הלמדים מכאן שבעל מוס שעבד במקדש עבודתו פסולה⁸³, ואין הלכה כמותם, שלמדים הדבר מלימודים אחרים, וכתבו שכמעט בכל הספרים הקדמונים ו זו ככל הוויין שבתורה, ולכן גזרו בחרם שלא תגע יד בוויין שלמים בספרי תורה ולא יעלה הכורת עליהם⁸⁴, ויש שכתבו שלהלמדים מויו קטועה דין של בעל מוס שמחלל עבודה, ו קטועה הוא לעכב, והחולקים סוברים שאינו מעכב, אבל אף הם מודים שלכתחילה יש לשנות ו זו משאר ויין⁸⁵.

כה טו אָמֹת: לשש. מ"ש. אָמֹת: מ"ש. אָמֹת: ד נוסח ונציה מחודש למדיי. מטעים במפסיק לעומת המנחת-שי וכתבי היד. מנחת-שי: אָמֹת: במירכא, לא בזקף קטן. ובמקצת ספרי בדרגא אָמֹת. [אָמֹת].

כה יח אֲשֶׁר: לש. אֲשֶׁר: ש; על-דבר: לשש. מ"ש. מנחת-שי: דְּבַר הַשְּׁלִישִׁי: במקף, לא במירכא. [עַל-דְּבַר-פְּעוּר].

כו ז הָרְאוּבִנִי: שד, מ"ש. הָרְאוּבִנִי: ש. הָרְאוּבִנִי: ל מאורות נתן: הָרְאוּבִנִי הברה בריש כן וקורפה על האלף

מנחת-שי: הָרְאוּבִנִי: חרי"ש במאריך, וזיא נקראת בשורק, וזאל"ף שבאמצע נחה, כמו טוֹרָא את ה' וְחִבְרִינִי, כן הוא בספרי כ"י, וכמוהו רבים כ"מ"ש בסוף דברי. וכך היא כוונת ר' אליא המדקדק בְּחִגְחַת שְׂרָשִׁים שְׂרָשׁ יֵא. ושמזו רפי על האל"ף להורות על נחותה. וכ"כ הַרְמִי"ה ז"ל, אלה משפחת הראובני (דפינחס) מזל' דמל' כתי, מזל' אל"ף ומל' וי"ו,

⁷⁶. בתי כהונה ורעק"א שם.

⁷⁷. עיי' משנת אברהם שם בשם פענח רזא ועוד, והבין כן אף בד' בעל הטורים ועשרה מאמרות.

⁷⁸. ריטב"א קדושין שם; אור תורה להר"ם די לונזאנו, והובא במנחת שי ובבתי כהונה ורעק"א שם. וכ"כ בתשו' שבס' מלא הרועים ח"ג בסוה"ס.

⁷⁹. עיי' לעיל בשם הרמ"ה. מלא הרועים שם.

⁸⁰. אור תורה שם; תשב"ץ ח"ב סי' רצד בהגה; מלה"ר שם.

⁸¹. אור תורה שם; לדוד אמת להחיד"א סי' יג.

⁸². בתי כהונה שם ורעק"א שם לדעה זו.

⁸³. עיי' קדושין שם, וע"ע בעל מוס כרך ד עמ' קיז.

⁸⁴. תשובת חכמי וויניציא בפחד יצחק ע' ס"ת עמ' קמה – קמט ובשור"ת בתי כהונה ח"ב סי' כ, ועיי"ש במש"כ ע"ד הריטב"א קדושין שיש להגיה הספרים שיכתוב כדרכו, וכ' שם שלכן הרמב"ם והטוש"ע השמיטו הדין של ו קטועה.

⁸⁵. בתי כהונה סי' כא ורעק"א שם ובתוספותיו למשניות תרומות אות נא, וכ"כ בתשובות ר"א גורדון מטלז סי'

טו.

טוֹרָא את ה': יהו' כד יד.

י וְחִבְרִינִי: שמואל א יב כד; תהי' לדי י.

י" כמ"ש: מ"ש דב' ג יב ('לראובני').

י" בהגחת שרשים: נימוקים, יר"א, בתוך: שרשים, 429 ע"ב.

כ הַרְמִי"ה: ראובן.

ותרויהון בין רי"ש לבי"ת, ולא קריין, ודכות' ^{כב} כי לקחו מטה בני הראובני (דאלה מסעי), ודכות' בליש', ^{כג} נתתי לראובני ולגדי (סוף דברים), וכל לראובני דכות'. [הראובני].

כו טז **לְאֹנִי: לִשְׁשׁ, מ"ש. לְאֹנִי: ד** שבנו אל סימון קמץ חטוף (קטן) בחטף-קמץ. מנחת-שי: **לְאֹנִי הָאֹנִי**: האלף בקמץ לבד. ⁵⁷ [לְאֹנִי, הָאֹנִי].

כו כג **לְפֹה: לִשְׁשׁ, הַס, מ"ש. לְפֹה: מ"ש?** נדון אצלנו בעבר. מנחת-שי: **לְפֹה**: הוי"ו רפה בספרי' מדוייקי, אבל ^{כט} הרמ"ה ז"ל ^ל ורד"ק ז"ל בעט סופר שלו כתבו שחוי"ו בדגש, וכן מצאתי בגליון א' כ"י. ⁵⁸ [לְפֹה].

כו כד **הִישָׁבִי: שִׁשׁ, רמ"ה, מ"ג-שש, מ"ג-ל דה"א ד כב. הִישָׁבִי: ל** מחלוקת כתיב, לניגוד סותר את עצמו.

כו כו **לִיחַלָּל: לִד. לִיחַלָּל: ש** מחלוקת אם יש מתיגה.

כו מה **לְחָבֵר: לִשׁ. לְחָבֵר: ש?** ההכרעה לטובת הסגול.

כו מט **לִיצֵר: לִשְׁשׁ. לִיצֵר: ד** ההכרעה לטובת הצירי. כן גם בכא"צ לפי עדות מאורות נתן: **לִיצֵר ח"ו** [חמש נקודות כלומר צירי סגול]? **כז**

כו נז **הִקְהִיתִי: לִשְׁשׁ, מ"ש. הִקְהִיתִי: ד** נדון כאן כמה פעמים. מנחת-שי: **הִקְהִיתִי**: במקצת ספרי' הקו"ף בשוא לבדו. ⁶⁰ [הִקְהִיתִי?]. יש להוסיף שבכל מקום שכתר ארם-צובה נשתמר, מנוקד בו קֶהֱת בחטף קמץ.

כו ס **וַיֹּלֶד: שִׁשׁ. וַיֹּלֶד: ל** כבר ראינו השמטות דגש בלניגוד.

כו סה **בֹּן-נֵינִי: לִשְׁשׁ. בֹּן-נֵינִי: ש** תפקיד הדגש למנוע הבלעת אות.

כו א **וּתְקַרְבְּנָה בָנוֹת צִלְפָּחַד: לִשְׁשׁ, מ"ש. וּתְקַרְבְּנָה בָנוֹת צִלְפָּחַד: ד** מנחת-שי: **וּתְקַרְבְּנָה**: בגריש, לא בשני פשטין. [וּתְקַרְבְּנָה].

כו ה **מִשְׁפָּטָן²⁷: לִשְׁשׁ, מ"ש. מִשְׁפָּטָן: ש?** הערה 27

^{כב} כי לקחו: במ' לד יד.

^{כג} נתתי לראובני: דב' ג יב.

⁵⁷ ראה הערת נורצי לברי' כז יט ('וְאֶכְלָה') ואת הערת שם, וכן תה' קיח יד ('עזי').

^{כט} הרמ"ה: [ז] פוח, נד ע"ב.

^ל ורד"ק: בעט סופר, ליק חתרכ"ד, אינו נמצא.

⁵⁸ ראה הערת ברי' כז יג ('פוח').

⁶⁰ ראה הערת ליחקהתי בבמ' ג כז, וכן מבוא, עמ' 43.

תיבה זו מובאת ברשימת האותיות הגדולות של ל, מ"ג ד בר' א א, אר"א 82, אך לא ברשימה של מ"ג ד רה"א א א. באר"א 83 היא מובאת רק בשם י"ס.

מנחת-שי: **משפטן**: נו"ן רבתי, וכן מציאתי במסרו' כ"י מאלפ"א בית"א רבתית. >ובחומש כ"י קדמון ל' ונו"ן רב זל' כתי' כן. והטעם לפי שאמר משה ממני ילמדו הכל שתליתי הדבר ברב גדול, עכ"ל. וטוב מזה יש לזמ' שנו"ן משפטן רבתא לפי שנעלם ממשח שער הנ' כדאיתא ב"פ"ק דר"ה זב"ד דנדר', נ' שיערי בינה נבראו בעולם וכולם ניתנו למשה מסיני חסר א', שנא' ונתחסרהו מעט מאלקים, וכן כתו' בספר נשמת שבתאי הלוי שער י"ב. <[משפטן].

כו יא והיתה: ל, ב"א. והיתה: שש. ב"נ מחלוקת על געיה בוי"ו.

כו כ ונתתה: לשש, מ"ש, מ"ג-לש שמ' מ, מ"ג-ד שמ' כה, כא. ונתת: ד
מנחת-שי: **ונתתה**: בה"א לבסוף בהעתק הללי ובכל ספרי' מדוייקי'. וזמ"ד פיס טעה לעשותו חס', ולא נתן את לבו לזמ' שמסר בסוד' תרומה ונתת כ"ט חסרים, ואין זה במנינם. ועיין ט"ז מ"ש בסדר תעוזה.⁶⁴ [ונתתה].

כח ה רביעת: לשד, מ"ש, מ"ג-שש טו ד. רביעית: ש
מנחת-שי: **רביעת**: בהעתק הללי כתוב רביעת וזכרו, וכן הוא בכל ספרי' מדוייקים מזל' יו"ד קדמא' וחס' יו"ד בתראה. וזכ' מוכח במסורת דסוף יחזקאל, וזכמ"ש ב' שלח לך. וזמ"ד פיס טעה שכתבו בהפך. [רביעת].

כח ז נסך: לשד. נסך: ש? מצאנו במקרא ניקוד נסך גם בצירי וגם בסגול. המחלוקת איך לגרוס כאן.

כח כ ומנחתם: ד. ומנחתם: ש? כאן הכריע כונציה.

כח כו בשבעתיכם: לשש, מ"ש, מ"ג-ד. בשבעתיכם: ד ונציה שכח לציין מאיילא.
מנחת-שי: **בשבעתיכם**: טרחא בעי"ן ובלא מאריך בשי"ן. [בשבעתיכם].

כח כ ומנחתם: ד. ומנחתם: לש גם כאן הכריע כונציה.

^ב ב"פ"ק דר"ה: ראש השנה כא ע"ב.

^ג ובפ"ד דנדר': לח ע"א.

^ד ותחסרהו מעט: תח' ח ז.

^ה נשמת שבתאי הלוי: שער יב, כד ע"ג.

^ו וזמ"ד פיס: ד.

^ז לזמ' שמסר: מ"ג - ד שמ' כה כא.

^{טו} מ"ש: מ"ש שמ' כה כד.

⁶⁴ המסורה בשמ' כה כא מונח כ"ט חסרים במקרא כולו, כנזכר כאן; ואילו בשמ' כה כד הזכיר גורצ'י בשם

הרמ"ה י"ט חסרים - והם בתורה בלבד.

^ג וחברו: לחלן פס' ז.

^ד במסורת דסוף יחזקאל: מ"ג - ד יח' מח כ.

^ה וזכמ"ש: מ"ש במ' טו ד ('בלול ברבעית').

^ו וזמ"ד פיס: ונציה ש"ד (אבל ד ונציה ש"ז כראוי).

כט א השביעי: לשד. השביעי: ש כנראה סתם טעות בששון.

כט ג ומנחתם סלת: מ"ש. ומנחתם: לש. ומנחתם: ד, מ"ק-ד
מנחת-שי: ומנחתם דובחדש השביעי: במ"ם אזלא, ובתי"ז זקף קטן, לא מירכא.⁶⁹ [ומנחתם].

כט ה ושעיר-עזים: לשש, מ"ש. ושעיר-עזים: ד
מנחת-שי: עזים: במירכא, לא בתביר. [ושעיר-עזים].

כט ט ומנחתם: מ"ש. ומנחתם: ד, מ"ק-ד. ומנחתם: לש.
מנחת-שי: ומנחתם: זקף קטן בתי"ז, לא מירכא.⁷⁰ [ומנחתם].

כט טו ועשרון עשרון: לשד, מ"ש. ועשרון עשרון: ש
מנחת-שי: ועשרון דיום ראשון של חג: נקוד על וי"ו בתרא, ^המסורת, ^טואבות דר' נתן פ'
עשרה נסיונות. וכן צריך להגיה ^בבמדרש רבה פ' במדבר ^אובמסכת סופרי' פ"ו. והכי איתא
בהדיא ^בבמסכת מנחות ריש פ' שתי מדות, ^ג>ילקוט פ' פינחס רמז תשפ"ב, ^דלקח טוב,
^{טו}ועירוך ע' נקד, ^{טז}קרית ספר פ"ב בהל' מעשה הקרבנות, ^יתוספת י"ט <אמ' ר' יוסי למה
נקוד על וי"ו שבאמצע עשרון של עשרון ראשון של י"ט הראשון של חג, שלא ימוד לא
בשל שלשה לפר, ולא בשל שנים לאיל. [ועשרון].

הפטרות פינחס

ירמיהו א ו אהה: אלק, מ"ש. אהה: ד ונציה לא ניקד מפיך.
מנחת-שי: ואמר אהה – הא שנייה במפיק בספרים כ"י ודפוסים ישנים וכן כל אהה
שבמקרא:

ז אשלחך? אלק. ב"א. אשלחך? ב"נ לבן אשא יש געיא באל"ף.

⁶⁹ [דפוס ד, ונציה ש"ד, ונציה ש"ז חטעימו מירכא בתיבה].

⁷⁰ [דפוס ד, ונציה ש"ד חטעימו מתיגה ומירכא בתיבה].

^ה מסורת: מ"ק – ד על אתר.

^ט ואבות דר' נתן: פל"ד ח"ד.

^י במדרש רבה: במדבר רבה, פרשה ג יג (לפנינו במדרש נקוד על עשרון ראשון של ראשון של חג, וזאות
וי"ו אינז נזכרת).

^א ובמסכת סופרי: פ"ו ח"ג.

^ב במסכת מנחות: פז ע"ב ('אמר ר' יוסי וכו').

^ג ילקוט: במדבר, רמז תשפב, ד"ה ובראשי חדשיכם, רעג ע"א.

^ד לקח טוב: במדבר, צז ע"ב (על במ' ט י).

^{טו} ועירוך: נקד, חלק חמישי, 377 ע"ב.

^{טז} קרית ספר: קרית ספר מטרנאני, חל' מעשה הקרבנות פרק ב.

^י תוספת י"ט: מנחות פ"ט מ"א, ד"ה רבי מאיר.

טז וישתחווי: אלד. וישתחווי: ק הדגש בקהיר למנוע קריאת וישתחווי.

א יז תאזר: אלק. מ"ש. תאזר: ד; תאזר: אל. מ"ש. תאזר: ד

מחלוקת כפולה. בכתב, וגם בניקוד האל"ף.

מנחת שי ואתה תאזר - בספרי הדפוס האל"ף בחטף סגול ומלא וא"ו ובספרים כ"י מדוייקים האל"ף בשוא לבדו וחסר וגם רב פעלים כתב שהאל"ף בשוא נח ע"כ. וכן נאזר בגבורה (תהלים סח, ז) תילים כ"ה האל"ף בשוא לבדו:

ב ב הלך: אלק, מ"ש, מ"ג-ד בר' לא ל. הלך: ד; באזני: אלק. באזני: ד

מנחת שי: הלך - ברור אצלנו מהמסורת שהוא חסר וא"ו וכן הוא בספרים מדוייקים ומצאם כי תדרשנה בסוף ויצא:

בענין השני ונציה מדגיש אחרי הברה פתוחה בטעם משרת בניגוד לכלל יהו"א.

פן לחכם ויחכם-עוד

אנא שלחו את הערותיכם!

הכתובת למשלוח: eliyahule@gmail.com

הערות מתקבלות גם באנגלית.

הודעה מאתר "לדעת" כאן תוכלו להוריד גליונות פרשת השבוע מדי שבוע (גם גליוננו מופיע

שם): <http://www.ladaat.info/gilyonot.aspx>

מאמרנו מופיע **ונשמר** באוצר החכמה בפורום דקדוק ומסורה

<http://forum.otzar.org/forums/viewtopic.php?f=45&p=272195#p272195&t=10317>

אם אתה מתעניין

בהגשים הלשוניים של התורה

(לשון המקרא, המשנה, התלמוד וכו')

אתה מוזמן להרשם (בחנם)

לקבלת דוא"ל בעושים לשוניים

בכתובת: franklashon@gmail.com

☺ בוא להחכים את עצמך ואת שאר המכתבים ☺